

Виходить во Львовѣ що Середы и Суботы (краймъ ру-
бль скатъ) о 4-й годинѣ пополудни. Литорат. додатокъ
бібліотека найзнат. поштії виходить по 2 печат. ар-
куш кожого 15-го и послѣдній дил кожного місяця.
Редакція, адміністрація і експедиція підл. Ч. 8 улиці
Академічнії.
Всі листи, посилки и рекламація належать пересыпти
поштою: редакція и адміністрація "Дѣло" Ч. 8 ул.
Академічна.
Рукописи не звертаються толькі на попередній засторо-
женії.
Познаніко число стоїть 12 кр. а. в.
Оголошення приймаються по п'ятій 6 кр. а. в. бѣдь одній
строчі печаткомъ.
Рекламація неопочатаній волій отъ порта.
Предплату належить пересыпти франко (на плащучо
вотивомъ) до: Адміністрації часописа "Дѣло"
1. Академічна Ч. 8.

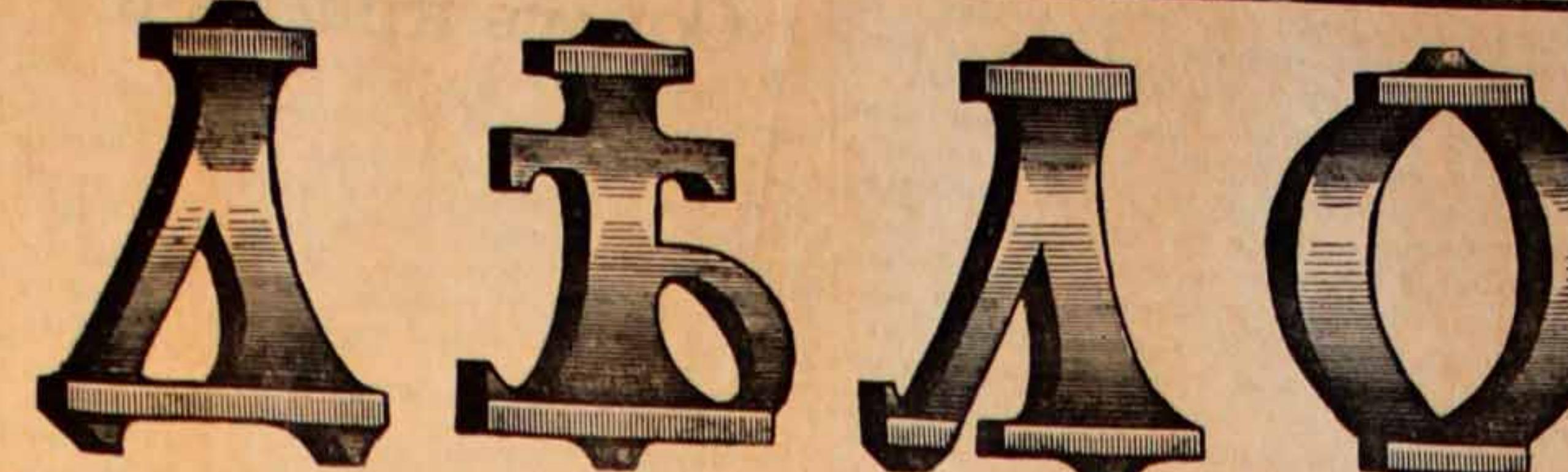
ВІ. Читательвъ въ Россії просимо ма-
ти на уважѣ, що въ вимовѣ — *і*, *і*, *і*, *і* (въ
серединѣ и на концѣ слівъ) — *і*, *і* (на початку
слівъ) — *і*, *і* (на початку слівъ) — *і*.

По процесію о головну зраду.

V.

(Даліше.)

Що до другихъ народовъ. Все
таке, що ми высше сказали, вже само собою
зазначає наше становище и нашій относнії до
другихъ, съ нами сусідуючихъ, або и поспо-
лу жилихъ народовъ. Хочемо толькі свого
а не чужого, свого житя — свободного, сво-
їхъ правъ — пошанованіихъ, свого розвою —
незакаламученого, івкимъ ненакидуваного. Єсть
се головнимъ знаменемъ цѣлої нашої історії
народної, що рускій народъ івкою, павѣть
васи своєї найбільшої сили, не запосѣ-
давши на чуже добро. Въ душѣ нашого народа
не будо и нема національної вражди до дру-
гихъ народовъ, а именно до сусіднихъ. Єсть
толькі неумолима вражда противъ гнєтучихъ
виростковъ тихъ сусіднихъ народовъ, якій-
шо кажучи, — противъ сусідіонароднихъ на-
вокъ, що зъ нашого сусідства передали и
доси еще перелазять до насъ въ видѣ най-
ріжнороднійшихъ висыкачевъ народнихъ (ек-
спланаторівъ). Та вражда противъ висыка-
чевъ и гнєтучихъ, се івчого виног, якъ
толькі насладство почутія свого житя, свого
достоїнства, своїхъ правъ и свого права въ
нашому народу. Навѣть до Лахдовъ, про ко-
тыхъ столько сумінськъ споминокъ записано
въ пам'яті нашого народа, рускій народъ не
отмежується сть ярою грязбою загади тихъ на-
родності, а якби розумінійши и глубокими
вочується справедливости и ровноїправности
верейнаго братя кліче: "Посуїся Лаше,
ай и Русинъ сяде". Съ Румунії вазала
васъ зъ давенія давній ажъ до послѣдніхъ ча-
сівъ щира дружба, що неразъ то вела нашихъ
предківъ до обороны Румунії противъ Ту-
реччини. И такъ на всіхъ концяхъ нашої
широкої отчини, въ кождой добѣ нашої па-
родної історії можна добавити ту саму про-
зу. Се знамя межинародної любви чи толе-
рапії и миролюбія есть одній зъ найкрас-
ивихъ свойствъ нашей народності, що дуже
способить нашій народъ до правдивого межи-

Предплата на "Дѣло" для Австроїї:	Для Россії
на п'ять років	на п'ять років
на п'ять року	на п'ять року
на четверть року	на четверть року
съ дод. "Бібліотеки":	съ дод. "Бібліотеки":
на п'ять років	на п'ять років
на п'ять року	на п'ять року
на четверть року	на четверть року
на п'ять року	на п'ять року
на четверть року	на четверть року
Для Заграницї, окрімъ Россії:	
на п'ять років	10 кр.
на п'ять року	5 кр.
на четверть року	250 кр.
съ дод. "Бібліотеки":	на п'ять року
на п'ять років	14 кр. на п'ять років

народного, ровноїправного, справдѣ federativ-
ного житя, котого идеаломъ, щобъ у кожного
народа була "своя правда и сила и воля".
Се заразомъ и мѣра для всіхъ нашихъ сусі-
дівъ, якъ маються относнії до руского народа.
"Шануй свое — чужого не чѣпай",каже
нашій народъ до свого сусіда, коли сей має
ему бути добрымъ сусідомъ. Переводити ту
основну засаду въ дѣло, се наша задача въ
нашихъ относніяхъ до другихъ народовъ.
Мусимо и будемо боротись до послѣдніого за
все, що наше, за всі наші права, противъ
всіхъ кривдъ и всякого гнету, але при той
же вѣрній той ідеї нашого народа не по-
кінемо нашого ідеалу вселюдской любви и
толеранції межинародної, мирного житя наро-
довъ побочи себе и при взаємній ровноїу-
правнії и пошанованії не перестанемо опа-
ніювати безпамятныхъ напастниківъ, виказу-
вати, якъ они шкоду роблять и пам'я и собѣ
и краеви и людскості свояни напастниківъ в
кривдами, и будемо накликати до опамятання,
до праведного, справедливого и мирного житя.
И се тоже не легка рѣчъ, той же, що покривдженому и угнетеному не разъ бувас
дуже тяжко за тяжкимъ болемъ зади дѣзна-
ной кривди озватись съ словомъ любви. Мимо
того треба йти сею дорогою, треба дати зна-
ти, що опираємося толькі кривдъ и гнетови,
але не противимось мирному житю по правдѣ
и справедливості; треба дати знати, що не-
навидимо толькі кривду и кривдитељвъ, але
не добрихъ братій. А коли се буде нашимъ
поведеньемъ, тоды въ кождомъ посторонній народъ буде щоразъ більше набиратись та-
кихъ людей, що баччи правду по нашій сто-
роні повернутъ своє серце для нашої справи
и съ часомъ стануть самі пам'я допомагати
до побѣди, розуміючи, що наша побѣда — се
побѣда правди, справедливости и взаємної
любви, — побѣда спільноти, мирної праці
надъ загальнимъ добромъ.

Неразъ вже указували мы на той же ідеї,
що нашій межинародній относнії именно въ
Галичинѣ — въ той же чистославянському краю —
суть превеликія ваги для обохъ народовъ,
якъ руского такъ и польського, а павѣть по-
середно и для цѣлої Славянщини. Русь не
кончиться надъ Збречемъ и Черемошемъ; Поль-
ща не кончиться надъ Вислою. Въ Галичинѣ
стремляться толькі частини обохъ тихъ наро-
довъ. Кожда частини не може, а бодай не по-

винна забувати про свою народну цѣлість.
Коли єсть обовязкомъ кождої единицѣ пам'я-
тати про загаль и для загалу трудитись, щобъ
въ добре загалу и свое добро найти, то тымъ
більше обовязкомъ цѣлої частини народної
пам'яті про цѣлу свою народність и для єї
добра трудитись. Тоє, що роблять галицькі
Русини, має свою вагу не толькі для нихъ
самыхъ, але и для буковинськихъ, угорскихъ
и українськихъ Русинівъ и на віторотъ. Якъ
коханісь Данило Галицький сдівав цѣлу нашу
Русь зъ Галичини для свого руского королев-
ства, якъ галицька Русь все живо отчува, що
дѣялось на Українѣ, Буковинѣ и угорській
Русі, якъ отродженіе галицької Русинії, викзане
житіемъ на Українѣ, голосно отбілоє свого
часу не толькі на "зеленої Буковині", але и на
закарпатській Русі, такъ и нинѣ дѣяль-
ність галицькихъ Русинівъ не може остатись
безваги для Буковини, для угорської и украї-
нської Русі. Такъ само и дѣяльність галиць-
кихъ Поляківъ має свою вагу не толькі для
нихъ самихъ, але и для познанськихъ и рос-
сійськихъ Поляківъ. Се есть конечне наслід-
ство одноцѣльності кождої народності.

Чиже пам'ятаемо мы на ту такъ важну
сторону нашого житя? Чи пам'ятаютъ на те
Русини и Поляки, що наше житіе въ нашій
краю озывається и мусить озватись въ своїхъ
наслідствахъ не толькі во Львовѣ, але и въ
Чернівцяхъ, въ Кієвѣ, Одесѣ и Харковѣ; —
не толькі въ Краковѣ, але и въ Варшавѣ и
Познанію? Чи пам'ятаемо на то, що наші¹
заходи и труди и наша дѣла по необхідно-
сті мусить хосенно або шкодливо (посля то-
го, чи они добри, чи лихі) випливати на о-
сталий частині обохъ народностей; — що наші
межинародній относини въ Галичинѣ суть
іврою и пробою для нашої загальній долі
народної, суть іврою, чи и якъ уміють
съ собою жити на волї не толькі Русини а
Поляки, але и славянські народи въ загалѣ;
що паконець ти нашій межинародній краєві
относини суть іврою надѣйності або
безнадѣйності нашої ширшої будущості
для кожного зъ обохъ краївъ народовъ?

Бодай про галицькихъ Поляківъ мусимо
рѣшучо сказати, що зовсімъ на те все забу-
вають и не цікавлють, якою страшно разичною
дисгармонією отражаются галицькі относини
межинародній не толькі на всіхъ Русинахъ,

на всіхъ Славянахъ, але павѣть на самихъ
закордонськихъ Полякахъ. Того, що дѣяється
въ Галичинѣ — именно въ отношенію
Поляківъ до Русинівъ, не одобряє и не по-
хвалює не толькі публична опінія другихъ
славянськихъ народовъ, але павѣть и опінія
публична здоровомъсячної частини познанськихъ
и конгресовихъ Поляківъ. Галицькі Поляки
здаються зовсімъ не понимати той важній ро-
дів, якъ Галичинѣ по свому межинародному
стажовищу славянському може и повинна ото-
грати въ межинародній житію славянськихъ
народовъ, а передовсіємъ въ будущому ото-
шенію и розвою руского а польского народу.
Они здаються зовсімъ не розуміти, що не який
отчайдушний пляни воєній, не надѣя на зако-
лотъ межідурівного спокою, не борба зброй-
ною силою, але толькі мирна, культура пра-
ця, успішний розвой обохъ народностей въ
Галичинѣ — и толькі така праця и такий
розвой можуть и мусить посередно вплинути
на долю и будущість остальнихъ частинъ такъ
руської якъ и польської народності по за-
границами Галичини. Они здаються не розуміти,
що тутъ въ Галичинѣ есть ся точка Архімеда,
зъ котрою може успішно подвигнути Русинъ
свою, а Полякъ свою національну справу,
правда, що помало, крокъ за крокомъ, мирно,
але той же певніше, бо певно и пенохіно. Они
не розуміють, що кривди руского народа
въ Галичинѣ суть кривдою для цѣлого ру-
ського а посередно и для будущності поль-
ського народа, що гнети и загада рускої на-
родності въ Галичинѣ толькі въ силі приспі-
шити а не удалити те небезпечніство, якого
на дѣлъ бояться всі Поляки, а якого не ба-
жає въ одинъ другъ свободного розвою славянськихъ
народовъ. Щобъ тамъ и говорити и сколько въ доказувати противно, все таки
останеся неоспоримимъ фактомъ, що съ до-
лею руского народа рѣшася дола уладженя
межинародного житя прикарпатської и західної
Славянщини и съ упадкомъ або розвоемъ ру-
ської народності въ Галичинѣ повертається або
въ ліху або въ добрую сторону. Годилюсь
галицькимъ Полякамъ поглубше задуматись надъ
тимъ пытаньемъ, а не съ зажиurenими очима,
руками и ногами отискуватись всякою звязи
съ загальнославянськими интересами и всякого
послуху и розумія для тихъ интересовъ.
Коли галицькі Поляки не удають толькі, а
справдѣ поважно думають, що такъ званій

івники, що були свічниками болгарської церкви и свідки приходили неразъ царѣ болгарські, щобъ помолитись за добро держави и на-
рода и винти благословеніе въ руки угодниківъ
божихъ. Загрѣтый отже тими споминками, якій
вінчалися до родинного єго гнѣвада, не за-
бува біть дороги свояї отчини и тоды, коли
постригся въ черцѣ на Атонській горѣ и паз-
писанъ для свояїхъ земляківъ "славено-болгар-
ску исторію", въ котрій пригаданъ єму на-
родови світлай дѣла въ єго минувшості и пред-
ставникъ єму житя славянськихъ царївъ и сві-
тлихъ болгарськихъ. Зъ єго дѣла, котре, щобъ
правду сказати, не порушило єще просвѣченыхъ
верстнъ народу, вѣнъ ненависти до Греківъ?

Епископъ въ Врацѣ, Софроній, називався
властиво Стойко Владиславовичъ († 1816). Йонъ
подавъ єму духовенству першу болгарську
друковану книжку въ проповѣдями; въ єго
врацѣ користанъ отже такоже не великий
кружокъ Болгарськъ.

Значно більше, якъ ти оба, приелужився
просвѣтній болгарського народа одинъ купець,
Петро Бероніч въ Котелю (1797—1871). Йонъ
учився въ Буковинѣ, потімъ въ Монахію въ
Айтакъ жити въ Парижі. На позабуту
славу заслуживъ біть той, що видавъ (въ
Кронштадтѣ въ Семигородѣ) першу болгарську
букварь (1826), даръ, котрій цѣлій народъ
єдуше відъ політичної независимості народа;
котрій рилько була перша на єї болгар-
ській квітці въ скити, тутъ виходувалися

О високобість цѣлого Евересту ванесе
своими власнугами для болгарського народа и
своими пребогатими въ наслідки працями Юрій Венелинъ. Йонъ родився въ рускій ро-
дичній — отець єго бувъ священикомъ — въ р. 1802 въ мѣсцевості Тибавѣ (Nagy Tibawa),
комітату бережского въ закарпатській Русі. Тамъ звався біль Юрій Іванович Гуда. Учився въ гімназії ужгородській (Ungvar) съ такъ добрымъ успѣхомъ, що авернувъ на
себе увагу наставника и учительнича, більше
якъ котрій іншій въ єго товаришівъ въ пла-
снії задя тихъ єго азаметніихъ поступій захочували єго вѣнъ знакомій и учительни, щобъ

Соймъ краевый.

Намѣряючи подавати о сколько можно поини спроводанія въ дѣятельности нашего сойму, подаємъ въ нынѣшній числѣ бессѣду маршаля дра Выблекевича майже въ цѣлой основѣ. О поглядахъ маршаля на просвѣту народу и о накидуванію „Masicerzy polskiej“ изъ просвѣтительку галицкимъ Руси поговоримъ обширнѣше въ слѣдующемъ числѣ. Редакція.

Перше засѣданье дня 4 вересня.

Передъ открытиемъ сойму о 11 годинѣ рано отправлено торжественное богослужение въ успенской церкви и въ латинской катедрѣ. Въ успенской церкви богослужение отправилъ Преосв. еп. Сильвестр Сембратовичъ въ сослуженію офиц. Малиновскаго и крѣль Жуковскаго.

По годинѣ 12 маршаля Выблекевичъ выступилъ на трибуну, въ мысль дотичнаго рескрипту цѣсарскаго открытия сесію сойму и по кликавъ на провизориныхъ секретарѣвъ чтобы рохъ послѣ вѣкомъ наймолодшихъ: Войц. Дѣдушицкаго, дра Скальковскаго, Тад. Романовича и дра Ив. Добрынскаго. Потомъ маршаля про мовивъ:

„Высокій Соймѣ! Мило менѣ повитати Вп. пановъ въ тѣмъ мѣсци працѣ для добра краю. Невеликій кругъ нашої власти, але мы съмъ институцію чисто народною, открыть сойму отже и его нарады сопровождає жива сповѣсть не лишь нашихъ выборцѣвъ, але и далеко по-за границами Австріи!“

До спроводанія въ цѣлорочна нашей дѣялности, котре маєтъ вже въ рукахъ, на менѣ буде вольно докинуты колька словъ. Финансы наші по колькохъ лѣтахъ менше щасливыхъ повернули до нормального стану. Рѣкъ 1880 скінчивъ вправдѣ еще недобромъ, але не таъ значивъ, щобъ Выдѣлъ краевый мусѣвъ домагатися бѣтъ сойму средствъ, щобъ его покрыти; мы заплатили ихъ доволъ въ залеглыхъ активахъ. Бюджетъ зъ р. 1881 выполненъ, мимо большихъ выда въ въ просвѣту народу, повно рѣбноваго выдаткѣвъ ст. доходами; сей же рѣкъ обѣцюваетъ надышку доходовъ и передъ колькома еще тыждніями мы будемъ певнѣ значного заощадженія. Надѣть недостача запасовъ касовыхъ не давалася намъ почувати такъ дѣтливо, якъ попередніхъ лѣтъ. Во коли давнѣшне хвилеві пожички на бѣжучій выдатки бюджетовъ бували такъ часті и значні, що процента бѣтъ нихъ и кошта операций пр. въ р. 1880 дойшли до сумы 91.000 з., то сего року процента тѣй зѣйши до незначніхъ розмѣръ. Обавлююся однакъ, що надѣть значніхъ ѡщадностей ошукає насъ при тихъ нещастихъ елементарніхъ, які недавно виали на нашъ край.“

Нещастя тія суть сильною осторогою для правительства и для насъ: для правительства, що не належить довше зволѣвати систематичну регуляцію нашихъ рѣкъ; для насъ же, що самимъ лишь рѣбновицтвомъ краї нашъ не повиненъ задоволитися, але що дальнихъ жерель доходу треба шукати такожъ въ другомъ чиннику народного богацства, с. е. въ промыслѣ. Безъ промыслу рѣбництво наше не процвите, добробыть жителѣвъ не поднесеся; можемо мати роки добри, але возможность въ краю не утвердится. Хотій бо географично и политичне положеніе нашего краю не позволяетъ намъ обѣцювати себѣ вывѣзъ на зна

чийши розмѣры, то однакъ 6-міліонове жителство нашего краю есть само въ собѣ численніемъ, — міліоны отже поздстануть въ краю, если своють власнимъ а не чужими промыслами будемо послугуватися хобы лишь въ щоденнихъ необходимыхъ потребахъ. Дотенерѣши хобь слаби лишь усилія до оживленія промысловъ, а выстава въ Перемышлі свѣтло свѣдчить о пополненіи краеваго, ухваленіи соймомъ тобічнаго сесії. Для открытия банку, дикувати правительству, въже лишь установити надзорную раду. Щобъ банкъ могъти пристенити опѣкѣ и помочь промысловъ фонду краеваго; она ему вернєса если не безпомощно готівко, то певно посередно добромъ жителства. Выдѣлъ кр. изъ предимнага домагається на ту цѣль значніихъ, якъ досі кредитівъ.

Просвѣта народна поступає що рѣкъ, але дуже помалу. Засады нашої уставы школи суть вѣбрції, бо маємо науку безплатну, приму 8 лѣтъ. Девять лѣтъ обовязує таа устава, а однакъ процентъ нашої жителства, не умѣючаго читати и писати, есть въ порівняніи съ іншими країми монархіи дуже некористный. И не лише у насъ есть майже 2413 громадъ адміністраційнихъ, котре досі не мають власної школи, ако здавалося, що недостача фондівъ есть причиною, що такъ значне число громадъ заслуга не безъ науки не вибѣтъ читанія. Такъ однакоже не дбали о видаленіи чи реорганизацію дарвінськихъ школъ, ажъ о основуваніе новихъ школъ. Зъ того вишло, що черезъ девять поспѣдніхъ лѣтъ зреорганизовано у насъ бѣльше нѣжъ 2000 школъ, а новихъ заложено ледо 224, то значить, що потрѣбно еще не менше якъ 96 лѣтъ, щобъ кожда громада мала свою школу, еслибы мы хотіли остати таки при дотенерѣшній системѣ, той системѣ, чи еи змѣнити. По моїй думцѣ треба заняться виключно закладаньемъ школъ навчальнихъ доти, доки кожда громада не буде мати нової школы. А дялого треба: а) повздержати дарвінську коштовну реорганизацію школъ громадскій коштуєть зѣвъ 1½ з. з.; передъ організацією було ихъ о 224 міліони, але коштували лиши 700.000 з.; б) школъ навчальнихъ не закладати на скайл зреорганизовану, але на скайл школъ давніхъ, щобъ тѣмъ можна вибѣтъ удержати; в) не вимагати єтъ громадъ коштовныхъ будынківъ школъ, але вдоволитися бодай селянською хатою, щобъ лишь жадна громада не буде безъ початкової науки; г) до реорганизації школъ взятия на ново їз. тогдѣ, коли вже въ кождій громадѣ буде школа. Фонди на тій новій школі въ переважній часті лежать облогомъ, бо єще неткнут. Після устані школъ кождій житель повиненъ платити на удержаніе школи 12% додаткѣвъ до податкѣвъ, а тихъ додаткѣвъ не платили и не платятъ ѹсі громады, котре не мають школъ. Значній отже капіталь школъ змарнувався черезъ 9 лѣтъ. Отъ теперъ треба ти фонди реалізувати, а поже они не вистанутъ, то треба ихъ доповнити ѡщадностями, які добудемо єзъ повздержана реорганизації. Тимъ до якихъ десять лѣтъ

„московскій панславизмъ“ загрожує жизненній интерес Славянъ, а въ томъ числѣ и Поляковъ и Русиновъ, то они повинні передовсімъ змінити свое поступованіе, бо дотенерѣши ихъ политика взглядомъ Русиновъ якъ разъ иде подъ руку сему панславизму.

Тутъ есть именно та точка, где наши краевій относіни вижаются съ пытають панславизму. Невдоволеніе, розстрій, гнетъ и кривды суть только приготовленіемъ поля для розросту сего вправдѣ мрачнаго, але тымъ не безпечнѣшаго панславизму. Фалшивый панславизмъ дастися застутити только правдивымъ, добре зрозумѣльмъ панславизмомъ, — такимъ, якъ его розумѣе нашъ народъ, а высказавъ его устами своего генія: „щобъ усъ Славяне стали добрыми братами и съпами союза правды“. Сего правдивого панславизму мы Русини пѣкли не выпремось и не перестанемо въ той мысли неутомимо працювати, бо се будучність нашего народа и будучність кождого славянського народа, — се єдино можливый ладъ мѣжъ славянскими народами и дрога для ихъ культурного розвою.

Се наша исповѣдь народа, се наша добра, котрою йдемо и хочемо дальше йти. Сею дорогою думаємо добитися красної будучністи для нашего народа, а съ ясною провѣдою идею смѣло берѣмся до неутомимої працѣ надъ нашимъ народомъ — працѣ бѣтъ найпершихъ основъ, всесторонній, позитивній. То, що мы тутъ сказали, не есть анѣ такъ новымъ, анѣ не бувалымъ; оно давно чулося и чуся въ серцо кождого широкого Русина. Ми только пригадали неодно забуте, пояснили неодно, може бути, троха досі затемнене, — прояснили нашу давну, добру дорогу, щобъ всѣ Русини щоши сею обновленою дрогою до спльної працѣ народа.

(Даліше буде.)

Загальний зборы

товариства „имени Качковскаго“.

Якъ мы вже доносіли, отбулися для 19 (31) серпня во Львовѣ загальний зборы тов. „имени Качковскаго“. Рано збралися члены до успенской церкви, где о. К. Литинський отправивъ богослуженіе. Оттакъ удалися всѣ до салі „Народного Дому“, где предѣдатель товариства крѣль. о. Павликъ открылъ зборы короткою бѣдою. По сѣмъ выбрано на предѣдателя зборівъ крѣль. о. Шведзіцкого, а на секретарѣвъ о. Сѣрка зъ Гайдъ старобродскіхъ и п. Вол. Луцька.

Оттакъ вигоолосивъ крѣль. о. Павликъ въ бѣдо, въ котрої подавати збранимъ членамъ спроводаніе въ дѣяльністю товариства за минувшій рѣкъ. Зъ сего спроводанія чули мы, що центральний выдѣлъ мавъ 37 засѣдань звичайнихъ и надзвичайнихъ, а кромѣ того отбувалися засѣданія комітету редакційного, комітету для сельскихъ читалень и крамниць, якъ такожъ комісій

шконтрнуючихъ. Дальше постараюся вибѣль о за твердженіе новихъ статутовъ. Книжочку розбіло товариство около 40.000 примѣрниківъ, а що видалио ихъ замѣсть кождого мѣсяця лишь вкупѣ разъ на два мѣсяця, то для того, щобъ заощадити въ переплетѣ и експедиції. Вишили такожъ книжочки даромъ або за половину цѣни. Многи купці и книгаріи на провінції не хотѣли прімати книжочки въ розпродажії, а то въ обави, будто въ нихъ мѣстяте якісь агитації антидержавній; такъ бодай голосить неприхильній газеты. Выдѣлъ не удалось досі перевести, щобъ члены платили вкладки правильно. Выдѣлъ стартаво въ основувань сельскихъ крамниць, а навѣть одержавъ на ту цѣль бѣгъ общого рѣбнично-кредитового заведенія 1.000 зр. Зъ філій розвинулися набільше: сокальска, самборска, дрогобицька, бродска и коломийска. Філія сокальска зложила навѣть капиталъ на закупно власно го дому, а філія коломийска закупила вже значну часть площи, где передъ двома роками була устроена выставка; на ту цѣль удалили 100 зр. зъ легату бл. п. сов. Кміцкевича. Зъ знаменитихъ членовъ товариства упоконилися архід. о. Т. Лукашевскій, о. П. Ісенницкий, о. Заріцкій, о. Лавровскій, о. Грицкевичъ. Мало розвиваються філії въ Рогатинѣ, Снятинѣ, Калуші, Жидачевѣ и др. Філію въ Станиславовѣ розвязало правительство, а высылку книжочки за падолига и грудень 1881 р., где була помѣщена части календаря на 1882 р., кондемовано и наложено на товариство кару; се поспѣднє не рѣшено въ рекурсѣ.

О. Литинський подавъ спроводаніе зъ стану каси. Доходовъ було 2.853 зр. 18 кр., а розходовъ 2.512 зр. 18 кр. Довгъ товариства за папіръ и печатаць вишили 696 зр. 10 кр. Магазинъ книжочки и инвентарь представляють вартость 5.209 зр. 20 кр. Для провірена сего спроводанія выбрали окрему комісію зъ о. В. Ружицкого, В. Лопатинського, С. Заяця и п. Яховича, котра найшла его въ порядку.

Приступлено до выбору нового выдѣлу, въ складъ котрого вѣшили на предложение о. Луцька зъ Годова звѣстнї вже намъ особы.

Оттакъ слѣдували внесеніе поодинокихъ членівъ, зъ котрýchъ значній були: внесеніе о введеніе въ житѣ упадаючої філії въ Калуші; внесеніе о. Луцька о видаувань такихъ книжочекъ, щобъ можна ихъ уживати на премії для школиной молодежі (надъ симъ внесеніемъ не голосовано, позаякъ треба перше постаратися о апробації школиной власти); внесеніе о. Бородайкевича, щобъ центр. выдѣлъ принялъ якъ директиву для закладанія крамниць; внесеніе В. Бойка, щобъ вишили въ званинѣ узаньзь за его заслуги (се внесеніе ухиливъ о. Шведзіцкій, якъ нестожче въ звязи съ програмою зборівъ); внесеніе о. Заяця о удѣленіе абсолюторії дѣловодчикамъ за точне веденіе дѣлъ; внесеніе, щобъ выдѣлъ въ своихъ видауваніяхъ дававъ поясненія о канцелярійномъ дѣловодствѣ въ громадѣ, о контрактахъ, о поданіяхъ до урядовъ и т. п.

По сѣмъ закривъ предѣдатель зборы, за прошути присутніхъ, щобъ збралися вечеромъ на концертъ для звѣличенія памятіи бл. п. Качковскаго.

други часу, коли перебувавъ во Львовѣ, исторія славянськихъ народівъ. Его бѣльші творы, якъ и дробній розправы, котрій оголосивъ друкомъ, або котрій виїшли на свѣтъ доперва по его смерти, отзначаються всѣ ясностю въ представленію, цѣнными науковыми вислѣдами, набутими рѣдкою пильностю, а опертыми на глубокихъ, критичніхъ студіяхъ. Науковий слѣдженія не робили ему надто великихъ трудностей, бо будучи еще въ Угорщинѣ и Бесарабії, отже въ обохъ многоязычніхъ краяхъ, виучившися бути рѣжніхъ языківъ. Меншиими розправами, оголосившими въ московськихъ днівникахъ, звернувшись би на себе увагу професора на університетѣ Погодина, и той намовивъ Венелинъ (такъ змѣнивъ би на ново своє імя), щобъ писавъ бѣльш и важнѣшіе дѣла, до чого ему достарчивъ средства. Тымъ чиномъ появившися першій томъ єго историчнаго дѣла: „Давній и теперѣшній Болгары и ихъ політичній, етнографічній, історичній и релігійній відношенія до Россії“¹), въ котрому авторъ зваливъ старій пересудъ, мовби то Болгары були заславянненіми Татарами а не Славянами.

Россійска академія, котрой предложилъ тое дѣло, вишила его въ грудні р. 1829 надъ Дунай, щобъ виїдавъ Молдавію, Волощину, Болгарію и Румелію, щобъ переглянути монастырській бібліотеки, позиравъ старій граматики и щобъ уложити болгарську граматику и словаръ. Венелинъ виїхавъ въ Москву въ цвѣтні 1830 р. и вступивъ въ Варнѣ на турецкій землю, але тутъ застанъ — крайній голодъ и холера. Власне вірталися

російскій войска зъ війни турецкої, а за ними уходили Болгаре цѣлыми тисячами до Бесарабії, утѣкаючи передъ поимою Турківъ. Венелинъ опустивъ кулими турецкими вруйновану и опорожнену Варну, добившися побережжемъ морскимъ до Бабадагу, зъ тесні до Силистрії надъ Дунаємъ, а потомъ до Букарешту въ Волощинѣ. Тутъ застанъ би невелике число болгарськихъ патріотівъ, котрій втекли були передъ нехібною смертю, якъ ихъ дожидалася Болгарія; молодий Русинъ станувъ межи ними, загрѣвъ и виходитивъ ихъ до дальніго дѣлання. — самі они казали, що того враженія, які на нихъ зробивъ молодий патріотъ, не за будуть нѣкоми.

Въ жовтні 1831 р. виїхавъ Венелинъ назадъ до Москви и почавъ тутъ складати збрани въ часі подорожнії материали. Але таа єго праця змарнувалася въ великої часті: зъ цѣлого дѣла, предложенного симъ разомъ академії, появившися лише зборникъ славянськихъ грамотъ, видаувань рѣжніми часами черезъ звѣрь (facsimile) славної золотої грамоти (христобула) зъ рильского монастиря.

Смерть єго була дуже завчансна; она зарила єго въ свѣтъ 28 марта 1839 р., коли мавъ доперва 37 лѣтъ. Умеръ би въ публичній шпиталі въ Москвѣ; єго мости похоронено при дуже великої участі народа въ Даниловському монастирѣ. Єго грбъ украшавъ іконаческий въ Італії; надписъ на нїмъ така: „Юрію Івановичу Венелиніи одескій Болгаръ р. 1

Знартыхъ въстанцівъ и удався съ тымъ намѣрѣемъ до ихъ закладу. Патеръ директоръ замѣдалъ бѣть него 300 зр. рѣчною оплаты, але замѣжалъ, что менѣніе ему цѣну на 200 зр., иакои прикинѣ поспѣдѣніе бѣть маршалка рады поѣтѣвои, что бѣть самъ (учитель) або кто въ его родинѣ заслуживъ для оѣскульп. Учителъ сказалъ: "Мой отецъ служилъ 17 лѣтъ въ войску австрійскому", — але съ заслуга не мала ваги.

Рукъ на жалѣзнице архінн. Альбрехта не збогать еще цѣлкомъ приверенныи, позаякъ не можна будо доси направити ушкодженьи послѣдніи выливи мѣсцъ межи Стрымъ съ Моршиномъ, межи Долиной съ Креховицами и межи Калушемъ съ Боднаровомъ.

Въ Краковѣ отбухалъ розправа противъ Янова Шимидавенова, фотографа, и Адамови Марковичеви, интролигаторовъ и учителинъ музикъ, о розширююши соціалітическіи письми. Трибуналъ увѣльнилъ обжалованыхъ.

До рускомъ бурсы въ Коломыѣ принятій на рѣбѣ школьный 1883 скѣдуючіи пітомці: а) въ V-ой класъ гімназ.: 1) Илія Граборукъ, сынъ зарабника въ Снятинѣ; б) въ IV-ой класъ гімназ.: 2) Дмитро Долинський, сирота по реєстрику въ Городенкѣ, 3) Василь Підляїнчукъ, сирота по селянину въ Королінкѣ; в) въ III-ой класъ гімназ.: 5) Осипъ Гавришъ, сынъ ткача въ Монастирську; г) въ II-ой класъ гімназ.: 6) Бронімъ Давидовичъ, сирота по дядку въ Белзѣ, 7) Омъ Дудкы, сынъ дядки въ Відокъ мазовецкихъ; 8) Іванъ Федютъ, сынъ селянинъ въ Росохахъ, 9) Антонъ Рудницкий, сирота по священику въ Кропивницкому; д) въ I-ой класъ гімназ.: 10) Іванъ Грабовський, сынъ реміоника въ Тлустого, 11) Василь Керніцкий, сынъ куширя въ Снятинѣ, 12) Василь Раїлюкъ, сынъ селянинъ въ Снятинѣ, 13) Василь Щербакукъ, сынъ селянинъ въ Салжавкѣ; въ IV-ой класъ народ.: 14) Іванъ Гушманъ, сынъ дядки въ Шешорѣ, 15) Іванъ Ковальчукъ, сынъ селянинъ въ Сорокѣ; е) въ III-ой класъ народ.: 16) Ант. Марчуць, сынъ селянинъ въ Торговицѣ польнои.

Зарядъ бурсы, подаючи се до прилюдной вѣдомости, пригадуе заразомъ родичамъ и онѣку, наимъ принятыхъ пітомцівъ, щоби декларованіи нихъ дати на всѣльне удержанье пітомцівъ зложили найдальше до 1-го л. жовтня 1882 р. за I-їй піордокъ школьній, а до 1-го л. марта 1883 р. за другій піордокъ школьній; въ противній бо случаю не будуть могли доставити ихъ дѣти въ взглядомъ пунілъ прокормленіе въ бурсы.

При той случайності складає Зарядъ бурсы прилюдну подаку всѣмъ П. Т. Добродѣмъ и жертвоводливымъ патріотамъ за ихъ ласкави датки, а поручаючи убогу молодежь рускій и надальше ласкави вѣглдамъ В. П. Родимцевъ, упрашше посыпать всії датки на бурсу коломыйску на руки п. М. Бѣлоуса, касієра сен. бурсы, позаякъ доходить настъ вѣсти, що бувши служачій бурсы, Василь Максимовичъ, котрый теперъ усуненъ звѣсмъ зъ служби въ бурсѣ, надуживає доброты В. П. Родимцевъ зъ околицъ коломыйской, присвоюючи себѣ жертвы, призначеній для бурсы. — Отъ заряду рускомъ бурсы въ Коломыѣ, дні 19 (31) берння 1882.

Міністерство просвѣти завѣдомило львівське намѣстництво, що въ місць ухвалъ соймовои въ університетѣ львівському буде заведена въ сѣм' різд. шк. катедра польської історії; намѣстництво донесло о тоймъ видѣлови краевому. Видѣлъ філософічн. університету предложивъ міністерству просвѣти яко кандидата на тую катедру дра Тад. Войчеховскаго, скриптора бібліотеки університету львівського.

Въ Люблю віленкѣмъ въ пов. городецкій забивъ селянинъ Микола Нищко побережника Івана Мацепу зъ помѣсты, що тойже зловивъ его колиць разы на збиранию грабовъ и подавъ его до украпии. Убийцю увізено.

Справа Естери Солимои еще не увічена. Теперъ вижесе съ нею только крутили, що з того можуть еще новстati нові процеси. И такъ адво-катъ Менгальмъ намѣрѣ выточти процесъ пра-сомъ прокураторови Наги, котрый въ одній га-зетѣ кинувъ на него піодозрѣніе, мовы бѣнъ допомогъ утѣху одному з арештованихъ. Въ письмѣ прокуратора Наги мѣстити такоже піодозрѣніе на президента суду п. Корнила и на судію слѣд-чого п. Барі. Прокураторъ Наги має бути усу-нений, а на его мѣсце призначений прокураторъ Гавахъ. Другій заштитникъ обжалованыхъ дръ Кароль Ествекъ вѣтъ зновъ до міністерства спраївъ внутренніхъ зажаленіе, въ котрому по-вѣдає, що комисаръ, котрый арештувавъ Маврикія Шарфа и его родичівъ, примусивъ того 14-лѣтного хлопца удержувань въ безоносности до збізня, що бѣнь мовы-то бачивъ крѣзъ дѣрку бѣть клюю, якъ его отецъ рѣзанъ Естерь. Дальше говорить дръ Ествекъ, що судія слѣдчий неправно вимагавъ бѣть Маврикія свѣдченія противъ своихъ родичівъ и що навѣть побоя праївъ угорскихъ вѣкъ того хлопца позбавляє его збізня всію правоносительності. Въ єдини домагається адвокатъ, що Маврикія перенесено до закладу спрѣтъ въ Пештѣ, где мѣгбы оставати ажъ до увічненія процесу, а то въ той цѣлі, щоби гдялкі люди не вмушували его вимаганьемъ до некористныхъ для его родичівъ збізня.

Смерть зъ убихъ. Сими днамъ згубиъ секретарь вѣдомської академії техническої сов. Ант. Гапъ въ дорозѣ зъ политехники до банку на "Геренгasse" 21.500 зр. Гроші ти находились въ вели-кій конерктѣ ст. адресою: "администрація будин-

кої академії техническої въ Відні". П. Гапъ спостерѣгъ дочернъ въ банку, що гроши нема, а думаючи, що лишили ихъ въ политехнії, по-спішнѣше тутуди. Прайшовши до политехники, застать тамъ якогось молодого чоловіка, котрый вѣдавань власне згублену конерктъ зъ гроши піордера; бѣнь напишовъ єй на "Кератнерітрасп-се" и приїхъ піодї адреси до политехники. Отнайденъ єши гроши зрадувавши п. Гапъ и выплативъ себѣ частъ молодому чоловікову законно принадлежніе знахдене въ сумѣ 2.150 зр. Але молодецъ узвѣши себе несподѣвано властителемъ такои суми, тажко переплатитъ тое щастя, бо въ одну хвилю ушавъ мертвый изъ землі; зворушеніе радості збудило убійчі ударъ нервовъ. Нещастній називався Баверъ и бувъ волонтеремъ фабрики машинъ товариства державнихъ жалѣзницъ.

Ратунокъ мышей піодчашь постини. Послѣдній вилни рѣкъ, особливо тамъ, где вода заливалася вже хаты, змушували неразъ людей, шукати на деревахъ спасенія. Такъ одна женщина въ Калуша утѣкла передъ водою на вербу и тамъ сидѣла че резь 20 годин. Справа отрашна то була для неї та доба, где смрти зазирала въ очі: ратунокъ не надходивъ, въ піодѣ ногами шуміли злівіце зими, невідомий фаль... А до того всего не давали єй спокою мыши, що пільзували съ во-дою, чалали вѣрби, та що ажъ обвісали на гілкахъ, та що хватали ноги нещасної, котрой леди могла бѣть нихъ обгніти. Мыши ти по-обкували ноги женщины въ борбѣ съ смертою, а може и зъ голоду.

Въ Варшавѣ закрили власти приватній школы, ніогніючай безъ дозволенія, якъ такоже хайдеры жидовські. Тамъ має такоже оснуватись товариство опіки надъ дѣтьми, праюючими въ фабрикахъ и варстатахъ.

Въ Радомислі, кіевской губернії, суджено сими днамъ 12 старообрядцівъ зъ Красиловки за тогорѣй безпорядки и грабленіе жидовъ. Судъ за-судинъ всѣхъ на лишеніе правъ и на арештант-скій роти, именно двохъ на 3, одного на 2, а решту на 1½ року. Одну женщину увѣльнило.

(Дробний вѣст.) Цѣсаръ виїхавъ дні 31 лат. серпня до Ішль. — Цѣсаръ удаливъ громадъ Рудники въ пов. піодгаетсмъ 100 зр. запомоги и докічненіе будови церкви. — Намѣстникъ гр. Потоцкій повернувъ въ недѣлю зъ Перемышля до Львова. — Паша Левъ XIII обходивъ недавно свои іменини въ день св. л. Іоахима, при чѣмъ кардинали, пралати, тѣло дипломатичне и римска аристократія складали ему свои желанія. — Шахъ перескій приславъ до Відні свого посла съ ві-споручнимъ листомъ, писанимъ по перспи до нашого цѣсари, въ котрому єго повѣдомляє, що жена его породила сына Нуфеть-Едина. — Въ сали "Дому Народного" виставленій єти суботи образъ Матейки "гольдъ прускій". — Въ Грималовѣ умеръ сими днамъ огородникъ Алекс. Станівський, 110-лѣтній старець. — Въ Калуша погибъ въ остатній понѣтии одинъ старець, тесла, котрый сидячи на груші, ослабъ и зсунувся въ воду. — Въ Тангерѣ, на побережжії піонерної Африки, появилась холера. — На піовійній побережжії озера Ладога открыто поклади срѣбла.

Выказає Всеч. и Благ. П. Т. жертвователівъ на дѣвоче воспитаннище піодъ зарядомъ Іонини чина св. Василія Вел. зъ Словії, котримъ за ихъ жертвы комітетъ заславъ свою щирѣшну подаку: (Дальше)

241) Всеч. о. Семеновъ Мих. сотрудникъ въ Станиславовѣ піот складонкѣ въ Станиславовѣ 81 зр. 50 кр.; 242) Всеч. о. Калинецъ Мих. канцлеръ мітр. конс., зъ жертви бѣть гостей въ Піодснововѣ при посвіщеннії церкви. 3 зр. 87 кр.

Вѣсти епархіальни.

Зъ Апіархії львівської.

Подалисъ а) на Ростоки оо.: 1) І. Івановичъ зъ Нуща, 2) А. Яворскій зъ Гребенова, 3) Ф. Гавришовъ зъ Лони, 4) Слюзоръ зъ Серета, 5) І. Бурачінський зъ Криворівнї, 6) А. Слюсарчукъ зъ Серета; б) на Неслуховѣ оо.: 1) М. Хоминський зъ Неслухова; в) на Розгірче оо.: 1) А. Яворскій зъ Гребенова, 2) К. Монастирський зъ Розгірча; на Глѣбовичъ великої оо.: 1) І. Каминський зъ Водникъ, 2) І. Штогринъ зъ Стрѣлонѣ, 3) Т. Дикий зъ Мартинова, 4) І. Малиновський зъ Вишневичка, 5) І. Баласевичъ зъ Боянъ, 6) М. Скородинський зъ Малехова, 7) І. Красицкій зъ Дернова, 8) І. Яримовичъ зъ Гльбовичъ вел., 9) І. Тургула зъ Путятинецъ, 10) К. Соловій зъ Якимова, 11) С. Конопко зъ Вовкова, 12) Т. Кисельовський зъ Суходоль, 13) А. Яворскій зъ Гребенова, 14) М. Бачинський зъ Ладанець, 15) М. Гвоздецкій зъ Перемышлянъ, 16) В. Сельський зъ Боруова, 17) А. Тацнаковський зъ Новосіль, 18) І. Яримовичъ зъ Ольховиць, 19) І. Богачевський зъ Сѣльця; д) на Пересяльнико: 1) Т. Кончевичъ зъ Пересяльника, 2) Г. Альбікевичъ зъ Кутиць, 3) П. Косовичъ зъ Оссовець, 4) Я. Гутковський зъ Манаєва, 5) А. Яворскій зъ Гребенова; е) на Саджаву: 1) Е. Кропельницький зъ Лесівки, 2) А. Заклинський зъ Космірина, 3) І. Макаревичъ зъ Сваричеви, 4) М. Олекбій зъ Грабовки, 7) Ступницький зъ Голешева, 8) Е. Проокурницький зъ Чернівець; ж) на Глубоку (на Буковинѣ) оо.: 1) І. Дымішевський зъ Чорткова, 2) А. Яворскій зъ Гребенова; з) на Радехѣвѣ оо.: 1) С. Петрушевичъ зъ Покровець, 2) І. Сологубъ зъ Добротвора, 3) І. Бачачевський зъ Уніїни, 6) А. Яворскій зъ Гребенона, 7) М. Хоминський зъ Неслухова, 8) П. Ступницький зъ Голешева, 9) І. Кобривський

зъ Ланівцій и 10) М. Барыльський зъ Боложинової; а) на Сургбѣ оо.: 1) А. Яворскій зъ Гре-бенова, 2) А. Ольшъ зъ Молодича и 3) П. Жолевичъ зъ Сургбѣ; м) на Пересяльнику оо.: 1) А. Діловичъ зъ Іванівки, 2) І. Ганкевичъ зъ Поповець, 4) І. Го-хансіній зъ Веденсіна, 5) В. Кузькъ зъ Вілія, 6) А. Рудницький зъ Коздини, 7) А. Білінкевичъ зъ Знесінка, 8) П. Косовичъ зъ Оссовець, 9) А. Яворскій зъ Гребенона, 10) П. Ступницький зъ Голешева, 11) М. Соневицький зъ Пересяльнику, 12) А. Білінкевичъ зъ Тысъмінчанъ, 13) Т. Берес-овський зъ Крушельниць.

НАУКА, ШИТКА И ЛІТЕРАТУРА.

— Нашъ историкъ Николай Костомаровъ помѣтникъ піетербургскаго журнала "Вѣстникъ Европы" (въ книжцѣ за січень с. р.) досить обшири ста-тию посвіщенну розборомъ Кузѣшевої "Крашанки".

— Въ російско-малорускій трупѣ въ Одесѣ (въ театрѣ Форката) піольне участіе звѣстній українській артистъ п. М. Л. Кронівницький, авторъ драматичніхъ шитокъ "Неволиникъ" и "Дай серго полю", котрі мають хороший успіхъ на сценахъ харківськихъ, кіевськихъ и другихъ театровъ.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— Azienda. Оба піодъ тымъ именемъ новоукон-ституованій товариства, въ котрьхъ одно має на цѣлі забезпеченіе елементарній и ушиодженія, друге забезпеченіи на ренты и житѣ, укінчали власне та-пери свої роботи організаційн. и находятись въ по-новій агенції. Замѣна поліць тихъ заведень, котрѣ здвигнулись въ новій товариства, отбухась въ зоніть задовіюючою способъ. Се потішуюче обіздотво довѣрія котрому виставляється реконструк-ованію піредприятію, есть на дѣлѣ зоніть о-вранію, бо черезъ перенесеніе на старій акції "Azienda", котрій репрезентують зовсімъ новії суми, роз-поряджаються після виходу и служать до скрѣ-плін акційного маєтку. Коли єще помимо тога таї метаморфоза, котру власне перевела "Azienda", уживася гдялкими заведеніями на тое, щоби старій акції виставляти для своїхъ інституцій, то треба се до того роду конкуренційніхъ маневръ засичити, котрі въ интересѣ забезпеченії въ зага-лі суті дуже нуждений и пожалуванія достойній. Ми вже неразъ вказували на тое, що єще отрого

справне, на солідныхъ купецькихъ піодставахъ с-вованіе поступованіе поодинокихъ товариствъ, сама інституція може бути пожиточна. Коже схаблене въ той дорога отхилье довѣріе къ с-вальністю сама речи забезпеченіи, котрія в-гда в-важається соліднимъ купцемъ, уживася на цѣлі в-важається соліднимъ средствомъ, котримъ в-важається солідній купець, котримъ єще в-важається солідній інтересій, щоби взаємно ловити собї клиенту, то єто не певно не послужить до того, щоби обес-лавити інституцію, котра творить важний чин-ній форсъ есть способна до злодіювого въ нормаль-нога розною. Сю замѣтку зробили мы збъ піодкладу противъ нової "Aziend-и", бої предъ черз-го округа зекураційного отдалена збогала країна страт-строфа, черезъ котру не толькож забезпеченії особи, але такоже суті забезпеченії въ нашій отчизнѣ, жалоби на доншу будучиості прикрый улазъ на в-ві, въ акції засмотреної "Aziend-